

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 11. februar 1999 šte. 6 (3000) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Ana Blatnik na predlog SPÖ v Zveznem svetu

Predsednik koroške SPÖ dr. Michael Ausserwinkler je na ponedeljkovi tiskovni konferenci naznanil, da bo predsednica Delovne skupnosti Avstrijske narodnosti v SPÖ Ana Blatnik na predlog koroške SPÖ zasedla mesto v zveznem svetu (Bundesrat). Zvezni svet je parlament dežel in Koroška ima v njem pet mest.

Poslance Zveznega sveta izvoli deželni zbor na osnovi izida deželnozborskih volitev. SPÖ ima trenutno v zveznem svetu dve poslanski mesti, pravtoliko jih ima FPÖ, ÖVP pa enega.

Ob isti priložnosti je dr. Ausserwinkler imenoval tudi tista dva kandidata za kandidatno listo SPÖ, o katerih odloča predsednik in glavni kandidat SPÖ sam. To sta: celovski odvetnik dr. Karl Safron in vodja koroške šole za medicinske sestre Gerda Sandriesser iz Beljaka.

Predsednica DESKAN Ana Blatnik je za Slovenski vestnik izjavila, da je »zelo zadovoljna z odločitvijo, ker ji bo mandat v zveznem svetu omogočil platformo za politično delo v korist sožitja tako na zveznem kot tudi na deželnem nivoju, saj imajo mandatarji zveznega sveta pravico, da sodelujejo tudi v odborih deželnega zbora. S tem je Ausserwinkler uveljavil

integracijski model, kar ponovno potrjuje, da imamo v njem človeka, ki se resnično zavzema za konstruktivno sožitje v deželi in ki v svoji politiki razmišlja dolgoročno«. Nadalje je Blatnikova poudarila, »da so letošnje deželnozborske volitve izredno pomembne in bodo odločale, v

katero smer se bo razvijala koroška politika. Ausserwinkler je zagotovilo, da se bo sožitje v deželi izboljšalo. Imamo še veliko dela pred seboj, v stranki in zunaj nje. Upam, da bodo volilci spoznali pomen letošnjih deželnozborskih volitev,« je še naglasila Ana Blatnikova.

Maturantje so stvar vzeli v svoje roke in prav lepo jim je uspelo. Svojo zrelost morajo potrditi še z uspešno opravljenim maturu. stran 3

Sprejem pri Kučanu

Ob slovenskem kulturnem prazniku je predsednik R Slovenije Milan Kučan priredil sprejem za predstavnike slovenskih manjšin v zamejstvu. V svojem nagovoru je poudaril pomen slovenske kulture za ohranitev slovenskega naroda. Ta bo tudi v bodoče ob vključevanju v evropske integracije odigrala pomembno vlogo. Predsednik Kučan je še posebej poudaril vlogo zamejcev, ki so kljub pritiskom kljubovali in ohranjali slovensko besedo in kulturo. Še posebej je izpostavil, da politične stranke v R Sloveniji v manjšinskem vprašanju ne bi smele izpostavljati strankarskega pristopa.

PREBLISK

Pada, pada sneg. Ponoči ga je napadlo pol metra. Večkrat sem se zbudil, se spraševal, kako bom zjutraj uspel priti v službo. Na cesti sneg, avto mrzel, kako naj bo vroče srce. Kako naj z veseljem opraviš svoje delo. Pa me je preblisnila 3000. številka našega časopisa. Spomnil sem se usode mojih predhodnikov pri Slovenskem vestniku. Težke čase so doživeli, a niso obupali. Takrat, ko so ga tiskali še v partizanih, nihče ni pomislil na težave, nihče ni objokoval slabih plač, ko so morali skorajda bežati na Dunaj, so to storili zavestno, ko so se vrnili v Celovec in se še enkrat umaknili na Dunaj, so to storili z jezo, a uporno. Tako so reševali

Slovenski vestnik. Tožili so jih, jih zmerjali z antikristi, jih podcenjevali, a vztrajali so. Mnogokrat so imeli mokro v čevljih, ko so se udeleževali slovenskih prireditev, poročali o njih in dvigovali zavest naroda. Kapo dol pred njimi!

Kapo dol!

Menda ne bomo danes obupovali. Na toplem smo, zaslužimo za skorjo kruha, vozimo se ... Skratka, objokovanje je odveč. Pa vendar nekaj boli. Nekaterim gre v tej slovenski družbi veliko bolje. Nekateri imajo boljše strice, več denarja, več možnosti. A zdržali bomo, saj nikoli ni tako hudo, da ne bi moglo biti še huje. J. R

Tritisoča številka SV

3000

Čeprav že kar dolgo skačemo »po eni nogi«, pa smo vendar izdali tudi tritisočo številko našega lista. Ko se bomo spet postavili na obe, bomo pa prav gotovo tudi štiritisoo!

Celovec - Ljubljana

Pogovori o olimpijski kandidaturi v Ljubljani

Celovski župan Harald Scheucher je bi prejšnji teden na uradnem obisku v Ljubljani, kjer ga je sprejela njegova stanovska kolegica, ljubljanska županja Vika Potočnik. To je bil hkrati tudi Scheucherjev prvi uradni obisk v Ljubljani, s Potočnikovo pa se je srečal že ob proslavljanju stotega rojst-

nega dneva nekdanjega olimpijskega zmagovalca Leona Štuklja v Novem mestu.

»Naša skupna kandidatura za olimpijske zimske igre 2006 ni le model za mir in sodelovanje v novi Evropi, temveč je lahko tudi vzor za bodočnost olimpijske misli,« je poudaril Scheucher.

Scheucher se je vpisal v ljubljansko zlato knjigo, potem pa so stekli pogovori z županjo in njenimi sodelavci o potrebah pri uresničevanju bodočega projekta. Celovec je že bil predstavil kandidaturo treh dežel v Združenih državah Amerike, o tem pa so poročale znane časopisne in televizijske hiše.

Vika Potočnikova je povedala, da so tudi v Ljubljani priprave na olimpijske igre v polnem teku. Že letos bodo začeli z adaptiranjem velike hale Tivoli, v okviru World Trade Centra pa bodo skrbeli za infrastrukturo na medijskem področju. Svoje mnenje je povedala tudi o poročilu olimpijske komisije, ki je v glavnem s predstavitvijo načrtov za igre zadovoljna, vendar ima pomisleke zaradi oddaljenosti posameznih krajev, kjer naj bi tekmovanja potekala. »Pokazati hočemo,« je dejala Potočnikova, »da znamo odpreti meje in da lahko oddaljenosti skrajšamo na najnižjo možno mero.«

PUSTNE PRIREDITVE

- ČETRTEK, 11. 2.** ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k - Vaška skupnost Šentjanž 20.00 Pustna seja
- PETEK, 12. 2.** ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k - Vaška skupnost Šentjanž 20.00 Pustna seja
- SOBOTA, 13. 2.** LEDINCE, pri Borovcu - SPD Jepa-Baško-jezero 16.00 Pustovanje za otroke in odrasle. Nastopa otroška skupina Jepca
- NEDELJA, 14. 2.** OBIRSKO, pri Kovaču - SPD Valentin Polanšek 20.00 Pustni ples. Igra: Trio Pavlič
- NEDELJA, 14. 2.** ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana - eSPeDe Zarja 14.00 in 18.00 Pustna prireditev »FAŠINGSSICUNG«

SPOMINSKA SVEČANOST V SVEČAH

»Bor ne klone pod biči vetrov«

50 let je minilo, odkar so sveški prosvetarji prvoborcu Matiji Verdniku-Tomažu in njegovim soborcem postavili trajni spomenik na sveškem pokopališču. O tedaj dalje se na prvo nedeljo v februarju ob njem redno srečujemo in se jim poklonimo. Bili so že tudi slabši časi, ko je zmanjkovalo obiskovalcev te slovesnosti, zadnja leta pa je spomin na naše fašistične žrtve spet močno porasel.

Zob časa je v petdesetih letih kar močno nagrizel spomenik, zato se je Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora odločila za obnovo. Pri tem je močno sodelovalo tudi domače društvo, najbolj aktiven pa je bil zborovodja Anton Feinig. Tudi občina Bistrica v Rožu je k obnovi nekaj primaknila.

Preteklo nedeljo smo spet napolnili sveško pokopališče. Mnoge je pritegnil tudi obnovljeni spomenik. Prišli smo iz Koroške, tokrat kar v lepem številu, prišli so mnogi člani borčevskih organizacij iz Slovenije in celo iz italijanskega zamejstva.

Predsenik ZKP Peter Kuhar se je po pozdravu v uvodnem govoru zahvalil domačemu prosvetnemu društvu »Kočna« za ustvarjalno sodelovanje pri obnovi spomenika in ob tem tudi Kati Andrejčičevi, ki že 50 let ureja grobišče in spomenik.

Po blagoslovitvi spomenika, ki jo je opravil sveški duhovnik pater Roman in pozdravnih besedah predsednice društva Tatjana Feinig, je ogromni množici obiskovalcev tokrat spregovoril predsednik Zveze slovenskih

izseljencev Jože Partl. (Iz vleček govora v okviru!) Življenje in osebnost narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža pa je opisal jeseniški prvoborec Franc Konobelj-Slovenko.

V kulturnem programu je spet pel moški zbor »Bilke« iz Bilčovsa in tokrat tudi domači cerkveni pevski zbor iz Sveč. S poklonitvijo padlim partizanom je mogočno in občuteno recital pesem koroškega partizana Mihe Klinarja »Bor ne klone pod biči vetrov« slovenski dramski in filmski igralec Miha Baloh, drugo Klinarjevo »Listje« pa Irena Kalamar.

Prireditve so počastili tudi številni častni gosti, med njimi slovenski veleposlanik na Dunaju Ivo Vajgl.

J. R.

Jože Partl na partizanski spominski svečanosti v Svečah

Zbrali smo se v Svečah, ki sicer niso zibelka slovenskega odpora, so pa posebnost Koroške, kjer so bili doma pomembni kulturniki, ki so posegali v koroško narodno zgodovino. So pa tudi kraj, domovina velikih rodoljubov v času najbolj temne zgodovine, za časa nacistične strahovlade. Iz Slovenije se slišijo glasovi, da so bila ta herojska dejanja nepotrebna, treba da bi bilo samo čakati, pa bi nam bili svobodo podarili drugi. Toda Korošci imamo drugačne izkušnje. Takoj ko je Avstrija postala prvi plen nemškega rajha, smo to prav posebno čutili koroški Slovenci. Že takoj po letu 1938 smo imeli smrtno žrtev, deželnega poslanca Vinka Poljanca, nato je bila prepovedana naša govorica, ne samo v javnosti, parola »Kärntner sprich deutsch« se je čutila povsod. Okrog 300 slovenskih družin je moralo nasilno zapustiti svoje domove. Načrtovani so bili še nadaljnji vali našega izгона. Celovski zapori so bili polni naših ljudi. Prav tako veliko je bilo že takrat naših v kacetih. Koroški Slovenec takrat ni premišljal, ali naj se vključi v odpor ali ne, ali je tisti, ki je organiziral odpor, pravi ali ne. Videl je na smrt obsojen narod in šel v partizane. Ko bi vsi narodi Evrope držali križem roke, kdo naj bi premagal nacizem. Tako smo lahko ponosni, da smo prispevali svoj delež.

Iskro upora je sem prinesel domačin, narodni heroj Matija Verdnik-Tomaž, ki leži pokopan tu v tem grobu z enajstimi tovariši in tremi domačini, aktivisti OF. Ta skupni grob potrjuje, da je bila narodno osvobodilna vojska naša skupna in od ljudstva hotena. Kolaboracija je pa bila pojem za tako imenovane koroške Nemce. Saj smo imeli članstva v NSDAP kot nikjer v rajhu. Moramo pa vedeti, da je težek položaj v tem času marsikoga k temu zapeljal. Treba bo odpustiti, toda za to je potrebno kesanje. Priznanje greha je potrebno, potem pa sprava ni več tako huda in tudi zgubi ostrino.

Mi, ki smo bili pregnani, smo bili takrat otroci in smo bili preko naših staršev pozorni na naše junake v svoji domovini. Iz pogovorov starejših vem, da so tudi v taborišču obstajali stiki z borci na Koroškem. Pisali so sorodniki, sosede in znanci. Seveda vse prikrito. Sosed je mojemu očetu hotel povedati, kako partizani varujejo tudi imovino izseljencev - pregnancev. Opisal je dogodke, kako so nacisti sekali gozdove naših pregnanih. Napisal je nekako takole: »Holcarji so prišli sekati v tvoj les. Nekaj dni so bili že v gozdu. A prišlo je slabo vreme. Zabliskalo je in zagrmelo. Holcarji so ušli. Do zdaj jih ni bilo nazaj.«

Po borbi je sledila zmaga. Zmaga, ki pa je bila tako pri nas kot v Sloveniji boleča. V Sloveniji je bilo, kot je zapisal Prešeren v svojem uvodu h Krstu pri Savici: »Slovenec še mori Slovenca brata«. Mi Korošci pa smo postali predmet barantanja drugih o našem problemu. Navsezadnje je bivša Jugoslavija koroški problem z reducirala na dve elektrar-

ni pri Žvabeku namesto na naše preživetje.

In kakšna je bila naša pot? Angleži so priredili lov na naše borce, zapirali naše ljudi, da, imeli smo celo smrtne žrtve. Ustanavljale so se tako imenovane »Wurffkommande«, ki so ustrahovale naše ljudi.

Edinstveno je bilo tukaj v Svečah. Saj samo tu stoji spomenik našim junakom, ki je v lasti Slovenskega prosvetnega društva. Ta pomnik našemu junstvu je s pomočjo ljudstva postavilo SPD Kočna. S tem je bilo potrjeno, da je bila ta borba naša in naše je bilo tudi to trpljenje. Naša uradna Avstrija se je bahala z našim odporom, ko je šlo za Avstrijsko državno pogodbo. Ni pa naše borbe ovrednotila, da bi nam zagotovila naš obstoj. Naše pravice prikrajšajo v kapljah, ki se sproti posušijo kot v sušnem vremenu dež. Nacistično miselnost naši deželi po tolikšnih letih ni uspelo izriniti.

Prakso povojne Jugoslavije sem že omenil, kakšno pa bo delo današnje Slovenije? Ali ji bo uspelo do svoje narodne veje zunaj meja najti državniški odnos? To bi bilo merilo njene demokratičnosti. Varčevanje je potrebno, toda možno je v dogovoru. Pomagati moramo vsi. Rekel sem pomagati! Toda ne tako, naj pogori sosedova hiša, ne moja. Prav tako ni prav, da bi izsušili vse druge strukture, da bi rešili eno, ki je slučajno konjček enega vplivnega. Iz lastnih izkušenj vem, da ne more noben občinski odbornik, pa naj bo v še tako pomembni občini, biti več vreden kot vzgoja otrok ali pa naše kulturno delo. To velja tako politikom v Sloveniji kot tudi našim koroškim sprtim. Kaj bi bil Korotan brez slovenske besede in brez dostikrat otožne slovenske koroške pesmi? Prebrodili smo hujše čase, ko je bila v ospredju res ideologija. Bili so šolski štrajki, »Tafelsturm«, še in še. Preboleli smo Wagnerjevo, upamo, da tudi Haiderjevo deželno glavarstvo. Zakaj bi se ne mogli sporazumeti? Večina baze od nas to terja. Tem mrtvim tovarišem tu v Svečah in ne samo njim, temveč padlim po celi Koroški, obglavljenim, pobitim, tistim, ki se niso vrnili iz kacetov in iz drugih taborišč, tudi tistim, ki so bili oropani svoje mladosti, smo dolžni, da med seboj živimo strpno.

Miha Baloh

Cerkveni pevski zbor iz Sveč

OB 3000. ŠTEVILKI SV

Osebna izkaznica v Enciklopediji Slovenije

SLOVENSKI VESTNIK (1946–), kulturno in politično glasilo koroških Slovencev. Od oktobra 1944 je partizanska tehnika TC-55 na Koroškem razmnoževala glasilo z imenom *Slovenski tednik*, nato *Celovski vestnik* in od aprila 1945 *Slovenski vestnik*; več števil so (zadnja 14. 6. 1945) natisnili v Celovcu in Kranju. Kot nadaljevanje predvojnega tednika *Koroški Slovenec* in omenjenega partizanskega lista je Slovenski vestnik z gmotno in kadrovsko pomočjo (Jožko Nograšek, F. Vreg, D. Benko, F. Novšak, P. Žaucer) iz Slovenije začel redno izhajati 14. 6. 1946 s podnaslovom *Tednik za Slovensko Koroško* ter postal glasilo levičarskih organizacij koroških Slovencev. Zaradi nasprotovanja britanskih zasedbenih in koroških deželnih oblasti so ga sprva tiskali na Dunaju, 1948–49 začasno v Celovcu, nato zaradi informbirojskega spora spet na Dunaju, od decembra 1950 pa v Celovcu; od 1953 ga tiska slovenska tiskarna Drava. List so grafično posodobili, vendar je ostal pri dvobarvnem tisku. V letih boja za meje 1947–53

in še 1988–90 je izhajal dvakrat tedensko, drugače tedensko. Imel je tudi redne priloge za mladino (*Mlada Koroška*, 1946–51), kmete (*Obvestila naprednih gospodarjev*) in združnike (*Gospodarstvo, Zadrugi list*) ter mesečni *Slovenski vestnik v sliki* in *Vestnikovo revijo*. V času ministrskih konferenc za pripravo avstrijske državne pogodbe je 1947 presegel število 5300 naročnikov, po odločitvi velesil o ohranitvi predvojnih avstrijskih mej, organizacijski obnovitvi konservativnega tabora koroških Slovencev z lastnim glasilom *Naš tednik* in potem ko je Cerkev tudi Slovenski vestnik uvrstila na seznam vernikom prepovedanih komunističnih in filokomunističnih listov (1949), je število naročnikov na Koroškem padlo pod 1700, skupna naklada pa pod 3000; sedanja naklada ne presega 5000 izvodov. Formalni lastnik in izdajatelj tega lista je bil sprva Matevž Scharwitsl, 1948–64 F. Petek, nato pa *Zveza slovenskih organizacij na Koroškem* (ZSO). Vsebinsko je Slovenski vestnik najprej zastopal stališča Pokrajinskega odbora *Osvo-*

bodilne fronte za Slovensko Koroško, nato koroške *Demokratske fronte delovnega ljudstva* in od 1955 ZSO. Glavni uredniki so bili Franci Zwitter, Franjo Ogris, Rado Janežič in Ivan P. Lukan, pomembnejši drugi uredniki Lovro Potočnik, Blaž Singer, Andrej Kokot; zdaj ga urejata Jože Rovšek in Sonja Wakounig. Uredniki so bili v preteklosti večkrat obsojeni zaradi pisanja o nedosledno izvedeni denacifikaciji v Avstriji ter delovanju nemških nacionalistov in neonacistov.

Slovenski vestnik poroča predvsem o političnem, gospodarskem in kulturnem dogajanju med koroškimi Slovenci, o družbenem razvoju v Avstriji in Sloveniji ter medkulturnem sodelovanju na Koroškem in na območju skupnosti Alpe-Jadran. Uredništvo je nadstrankarsko pluralistično in protifašistično politično usmerjeno. Kulturna rubrika je bila nekaj časa »bolj ali manj edino nahajališče nemohorjanskega književnega snovanja na Koroškem« (M. Kmecl). Slovenski vestnik je l. 1972 prejel Tomšičevo nagrado.

37. GIMNAZIJSKI PLES

Pester, zabaven, odlično pripravljen

Toliko mladih ljudi na kupu pa menda na Koroškem še nisem videl. S starejšimi vred nas je bilo baje kar okrog tisoč. V dvorani celovškega Doma sindikatov, predvsem pa pred njo, v avli, se je kar trlo. 37. letošnjega maturantskega plesa so se udeležili seveda tudi številni študentje, ki so prav v tem času na počitnicah doma. Letošnji maturantje 8. a in 8. b razreda so se pri organizaciji tega zanje tako pomembnega dogodka zares potrudili. Domala vse so vzeli sami v roke – pijačo in prigrizek, dogovor z glasbenima skupinama, dekoracijo miz in dvorane, se po najboljši varianti dogovorili za strežbo – poleg tega pa so svojim staršem in

vsem obiskovalcem v koreografski režiji Gregeja Krištofa izvedli zelo posrečeno polonezo s precej svojiskim izrazom, s poudarjeno ustvarjalno noto mladih.

Ples se je sicer začel z nekoliko zamudo, a ob pol devetih so se maturantje predstavili s slavnostnim plesom. Posebnost te poloneze je bila, da so fantje dekleta dvignili in jih v krogu ponesli po dvorani. Takoj za tem je bil seveda prvi ples, sinovi z materami in hčerke z očetmi. Res jih je bilo lepo videti. Ansambel Charinthian Combo je razgreval plesalce, v njem pa je virtuosno navduševal bobnar Emil Krištof. Za ljubitelje narodnozabavne glasbe in plesov

so igrali Igor in zlati zvoki. Na plesišču se je trlo plesalcev.

Sliko Valentina Omana je dražil prof. Jože Wakounig in zanjo iztržil kar 15 tisočakov.

Maturanti hotelske strokovne šole iz Celovca so pridno stregli, bili so res strokovno na nivoju, sami maturanti pa so prodajali hrano, skrbeli za zunanje točilnice, kjer je bila tudi specialna pijača v smislu plesa vampirjev. Čeprav so vampirji nekakšna strašljiva bitja, pa so bili ti dokaj sprejemljivi in prijazni. Polnočni plesni vložek je bilo njihovo zadnje zahtevno dejanje, potem pa so se tudi sami prepustili rajanju. Veliko resnosti in uspešno maturo jim želim!

J. R.

Letošnjim maturantkam je pa res lepo, saj jih fantje kar po rokah nosijo

LJUBLJANA

Prešernova nagrajenca Šalamun in Srebotnjak

V Cankarjevem domu v Ljubljani so kot vsako leto na predvečer državnega kulturnega praznika podelili najvišja priznanja za kulturne dosežke v minulem letu. Imena nagrajencev smo sicer že objavili, to sta skladatelj Alojz Srebotnjak in pesnik Tomaž Šalamun. Poleg obeh glavnih nagrajencev pa so nagrade Prešernovega sklada dobili še pisatelj Jani Virk za zbirko »Pogled na Tycho Brache«, pianistka Nataša Valant in basbaritonist Marko Fink za komorne dosežke, posebno za izvedbo pesemskega cikla Labodji spev Franza Schuberta, glasbeniki Slovenske filharmonije za koncertne dosežke v zadnjih dveh letih, video-umetnik Andrej Zdravič za video »V steklu reke«, slikar Živko Marušič za retrospektivno razstavo v Moderni galeriji ter duo Zvonko Čoh in Milan Erič za celovečerni risani film »Socializacija bika«.

Slavnostni govor je imela lanska nagrajenka, scenografka, kostumografka in slikarka Meta Hočvar.

Odlomki iz govora Mete Hočvar:

»Umetnina ne potrebuje države. Država potrebuje umetnino. Umetnost deduje svoje umetnine iz časa v čas. Današnja umetnost je dedič pretekla in država je njen dolжник.

... Pravijo, da so meje mo-

jega jezika meje mojega sveta. Meje mojega jezika so meje mojega doma. Moj svet pa je ves svet.

Ženska sem. V ta naš skupni dom sem narodila otroke. Vendar: rojevati otroke ni nobena zasluga! To je preprosto biologija. Zato ne maram nobenih lažnih hvaležnosti in lažne zaščite, ki me potiskata sto let nazaj.

Naš prostor je majhen prostor, kjer kar naprej srečujemo sami sebe. Naša država iz primerne razdalje izgleda kot kakšna vas ob meji. To samo po sebi še ni nič narobe, ne, je celo simpatično, prijetno in izjemno. Pač vsake toliko časa odpreš vrata in malo prezračiš. Vprašljivo postane tisti trenutek, ko iz svoje majhnosti napravimo nacionalni problem, ko vsi rinemo v isti hlev in celo obtožujemo tistega, ki si izbere kakšen drug hlev. Tu si potem ustvarimo toplo, a zatohlo vzdušje, kjer zmanjkuje kisika, kjer se nenehno ukvarjamo sami s seboj, fantaziramo o nacionalnih substancah, o odmrlih delih narodovega telesa, mimogrede si še sami odrežemo kakšen sicer še kar zdrav organ, da začutimo slast bolečine in se med seboj na smrt sovražimo. In v tem sovražstvu uživamo. ... Tistega, ki v tem ne vidi največjega problema narodovega obstoja, razglasimo za odpadnika. In krog je zaprt.«

ZA STARŠE, UČITELJE IN VZGOJITELJE

Čustvena nadarjenost in inteligenčni kvocient

Ali smo v življenju uspešni ali ne, ni odvisno samo od inteligenčnega kvocienta (IQ-inteligenca) in od tega, da čim več vemo in znamo, marveč vse več tudi od čustvene nadarjenosti (EQ-emocionalna inteligenca).

Visok IQ ni merilo vsega. Bolj pomembno je, da vemo, kje najdemo, češar še ne vemo. Ob hitrih spremembah, ki jih prinašajo znanstveni napredek in nove oblike gospodarske in družbene dejavnosti, je pomembno, da otrokom nudimo možnost za dovolj široko izobrazbo in za poglobljen študij izbranih predmetov. Poleg tega se moramo naučiti živeti skupaj, razvijati razumevanje za druge, ustvarjati nove kvalitete sodelovanja. Družba potrebuje ljudi, ki znajo sodelovati, ki so dobre volje, ki so iznajdljivi, itd.

Potrebna je izobrazba srca.

Čustvena nadarjenost (EQ): Nov način vzgoje otrok

Zagovorniki čustvene nadarjenosti kritizirajo današnji izobraževalni sistem in so menijo, da naj bi učitelji učence prenehali moriti z učno snovjo, kajti vrsta inteligence, ki jo razvija in pospešuje šola in vse druge izobraževalne ustanove, ni garancija za uspeh. Kakšen bo

šolski uspeh in kakšna bo poznejša uspešnost otroka, ni odvisno od visokega IQ. Zato je pomembno, da si predočimo nekaj **razlik med**

da o svojih čustvih govorijo in da se naučijo razumeti čustva drugih.

Poleg tega pa čustvena nadarjenost vsebuje zmožnosti, ki jih je treba po-

INTELIGENCO (IQ)	in	ČUSTVENO INTELIGENCO (EQ)
razmišljati zbiranje dejstev odločitev po logiki analitsko samoljuben pamet izobrazba		asociirati najti nove ideje odločitev po poizkusu zmoti celovito skupinski občutek izobrazba srca

Iz razpredelnice je razvidno, da se »IQ« in »EQ« dopolnjujeta.

Ena najvažnejših razlik med »IQ« in »EQ« je v tem, da »EQ« ni v celoti genetsko določen in da imamo vzgojitelji, starši, učitelji zato možnost poseči v otroški razvoj in jim pomagati pri razvijanju »EQ«. Zato moramo poznati **osnovna čustva** kot so jeza, žalost, strah, sreča, ljubezen, sovraštvo, veselje, krivda, sram. Otrokom moramo omogočiti,

speševati že od rane mladosti:

1. **samozavest** – poznati samega sebe, poznati svoja čustva in jih tudi pokazati;
2. **samoobvladanje** – obvladati svoje razpoloženje, ob negativnih občutkih ne obupati;
3. **motivacija samega sebe** – vztrajno nadaljevati pot, ne izgubiti poguma;
4. **sočutje** – razumeti, kaj občutijo drugi, se vživeti v sočloveka;
5. **angažma** – se podati med ljudi in ne

živeti življenja kot gledalec;

6. **poštenost in prijateljstvo**;

7. **realistično mišljenje** – videti svet takšnega, kakršen je;

8. **socialne zmožnosti** – pogovarjati se, zanimanje za druge;

9. **optimizem in humor** – sta zelo važna dejavnika pri reševanju problemov;

10. **motivacija in zmogljivost** – več boste zahtevali, več bodo otroci zahtevali tudi sami od sebe;

Vsekakor naporno delo za starše, učitelje in vzgojitelje. Predvsem, če se zavedamo, da se otroci najhitreje učijo s tem, da nas posnemajo.

Znanstveniki so v zadnjih letih opazovali, da z otroki, kljub našim prizadevanjem, nismo preveč zadovoljni. Na eni strani jim nudimo vse, na drugi strani pa starši preživijo vedno manj časa z njimi in vedno manj zahtevajo od njih. Če jim s poti odstranimo vse ovire, jim vzamemo možnost, da se učijo ob reševanju problemov. Ob vstopu v novo tisočletje naše otroke čakajo novi izzivi. Torej izživ tudi za nas, da vzgojimo čustveno-inteligenčne otroke, ki bodo uspešno in zadovoljno prevzeli naloge 21. stoletja.

Eda Velik,

vzgojiteljica v Mladinskem domu SSD

OSREDNJA PROSLAVA V CELOVCU

Glasbeni užitek brez Prešernovih stihov

Obe osrednji kulturni organizaciji, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, ter dodatno še Društvo slovenskih pisateljev/pisateljic, publicistov/publicistk in prevajalcev/prevajalk so letos pripravili osrednjo proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku v celovškem ORF-Theatru. Torej najvišji kulturni organizaciji in avtoriteta slovenske besedne kulture na Koroškem.

Morda je podpisanim organizatorjem nekoliko nepredvideno spodletelo pri Klausu Detlefu Olofu, kim je zbolel, in zato niso imeli v rokah kaj drugega kot spremno besedo dr. Borisa Paternuja k dvojezičnim Prešernovim Poezijam Gedichte/Pesmi, ki jih je lansko leto ob 200-letnici rojstva velikega pesnika izdala Mohorjeva. To je v odlomku prebral predsed-

nik KKZ dr. Janko Zerzer. Kaj več o slovenskem kulturnem prazniku in o Francetu Prešernu na tej dokaj dobro obiskani prireditvi ni bilo.

Kulturni program so zapolnili glasbeni umetniki Janez Gregorič – kitara, Kristijan Filipič – flauta, Toni Kernjak – klavir in gost iz Anglije William Coleman – violina.

Najprej je Janez Gregorič solistično na kitari zaigral Abela Carlevara Ameriški preludij v treh stavkih, nato sta pianist Toni Kernjak in violonist William Coleman zaigrala Schumannove Slike iz pravljic v štirih stavkih ter Bramsov Scherzo iz sonate za violino in klavir – allegro. Odličen glasbeni nastop mladih virtuzov sta zaključila Filipič in Gregorič s Suito Buenos Aires za flauto in klavir. J. R.

Nečastna počastitev Prešerna

Trije prireditelji so vabili na letošnjo slavnostno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. V času nepotrebnih političnih zdrah med našima političnima centralama, je še kako potrebno, da naši osrednji kulturni organizaciji skupaj z društvom pisateljev demonstrirajo, kako nedeljiva je kultura, kako blizu nam je veliki Prešeren. Slovenski narod že več kot petdeset let 8. februarja – na dan Prešernove smrti – obhaja svoj kulturni praznik.

Tudi zame je bilo samoumevno, da se odzovem vabilu na slavnostno prireditev in se skupaj s prireditelji in občinstvom poklonim spominu pesnika, ki je umrl pred 150 leti. Torej Prešernu, ki je naš narod dvignil iz anonimnosti in kot enakovrednega uvrstil med kulturne narode Evrope. Veselil sem se besed slavnostnega govornika Klause Detlefa Olofa, ki kot prevajalec Prešernovih pesmi v nemščino gotovo dobro pozna globino in veličino njegove poezije. Toda slavnostni govornik je zbolel, opravičilo, ki ga je številno občinstvo moralo vzeti na znanje. Takoj sem se vprašal, zakaj govornik prirediteljem ni dal na razpolago svojega govora. Morda ga sploh ni napisal in je o Prešernu nameraval govoriti prosto, kar za univerzitetnega profesorja gotov ne bi bil problem. Kot nadomestilo je predsednik KKZ dr. Janko Zerzer prebral uvod Borisa Paternuja za dvojezično izdajo Prešernovih pesmi, ki jih je Mohorjeva založba izdala za obletnico pesnikovega rojstva.

Koncertni spored, ki so ga izvajali umetniki, je bil brez dvoma na visoki ravni. Mladim izvajalcem je treba čestitati! Toda od točke do točke se je večalo moje razočaranje. Nisem mogel verjeti, da se je svečanost, namenjena spominu velikega

genija in v počastitev slovenskega kulturnega praznika končala brez Prešerna, brez njegove besede, besede, s katero je Slovence že v njegovih časih pozival k samozvesti, pel o edinosti in spravi, ljubezni, svobodi in dobrem sosedstvu. A nič, čisto nič. Niti verza, nobene Prešernove besede. Imel sem občutek, da sem se znašel na napačni prireditvi. Če bi vsaj v glasbenem sporedu upoštevali delo kakega izmed odličnih slovenskih skladateljev, bi delno opravičili namen prireditve, tako pa še tega ni bilo.

Ne morem se sprijazniti z opravičilom, da ni bilo moč dobiti nekoga, ki bi o Prešernu spregovoril namesto obolelega prof. Olofa. Poznam ljudi, ki bi bili pripravljeni in so sposobni govoriti o Prešernu ali recitirati njegove pesmi. To ni bil nepopravljivi pripetljaj, to je bil škandal! Bilo je ponižanje Prešerna in žalitev vseh udeležencev prireditve, ki smo prišli v dobri veri, da bomo deležni proslave, na kateri bomo prisostvovali dostojni počastitvi prvaka slovenske poezije. Potrt sem se oziral na Jakčev portret Prešerna, ki je sameval na ogromnem panoju in žalostno gledal na dogajanje v dvorani. Mikalo me je, da bi vstal, snel njegovo podobo, jo odnesel iz dvorane in se Prešernu opravičil, za krivico, ki se mu godi.

Če se mladi umetniki niso zavedali, da bodo nastopali na slovenskem kulturnem prazniku, ki je letos bil namenjen tudi počastitvi Prešerna, ob njegovi 150-letnici smrti, je zelo zaskrbljujoče, za starejše pa neodgovorno, da mladini niso znali odpreti oči. Vem, da nisem bil edini, ki je razočaran in opeharjen zapuščal prizorišče slavnostne prireditve, ki nikakor ni upravičila svojega namena, ne utrdila slovenske kulturne zavesti v naši narodni skupnosti.

Andrej Kokot

Plemenito in pravšnje v Železni Kapli

Docent dr. Wilhelm Baum

Režiser kulturne prireditve, posvečeni slovenskemu kulturnemu prazniku, Poldej Zunder, je povsem zadel smisel prireditve. Prešeren je tako širok, da lahko pokrije ves spekter zahtevnosti kulture. Bil je tako duhovno svoboden, prekmajen, vseevropski, da lahko ob vsakem času spregovori današnjemu človeku. Zunder ga je kot vrhunskega pesnika postavil v ospredje kulturne prireditve. Pozornemu poslušalcu tudi ni ušel izbor pesmi, ki jih je

Nadaljnji spored prireditve je bil predvsem kulturno bogat in poudarjajoč. Feinig je na klavirju zaigral Chopinov Francoški nokturno v f-molu. Sledili so odlični solistični nastopi Tajvančanke Wang Ya-Hu (G. Puccini: Un beldi vedremo – iz Madame Butterfly in kitajska ljudska pesem), Kapelčanke Florentine Uneg z Mozartovo »Ko je Luisa sežgala pisma svojega ljubimca« in pa Z. Vaude Tanja čara. Lokalno patriotično je seveda najbolj ogrel solist Bojan Kuchar. V svoji vokalno izdelani in plemenito vzgojeni bas-baritonski legi je navdušil s Carissimija »Vittoria, mio core« in Lortzingovimi »Pettisoč tolarji«.

Posebej zanimiv je bil pri-spevek univerzitetnega docenta dr. Wilhelma Bauma. O Prešernu je na sproščen način spregovoril tako, da smo ga razumeli vsi. Razložil je ozadje njegovega svobodomiseljstva – francoska revolucija in svoboda slo-

venščine v Ilirski provinci pod Francozi –, upetost med avstrofiktantstvom (Kopitar na Dunaju), klerom (Slomšek na Koroškem) in konservativizmom (Bleiwies v Ljubljani). Neuspešnost na pravniškem področju, ki ga je krojila »zadovoljiva« ocena celovške visoke sodne izpitne komisije zaradi njegovega izpitnega zavzemanja za malega človeka, absurd ljubezni do Julije, ki mu jo je izmaknil prav njegov bogati, a nesposobni sošolec Scheuchenstul, in še mnogo mnogo. Čeprav je dr. Baum »predaval«, je bil zelo zaminiv, saj je spretno odgrinjal večini nepoznane tenčice Prešernovega življenja.

Slovesnost sta zaključila še zbor »Zarja« pod novim vodstvom Hudrun Meiringer-Thaler, ki je v repertoarju zapel tudi Prešerenovo »Luna sije«, ter obirski »Polanski« z Gallusovo Kako kura ... in Prešernovimi »Strunami«.

Jože Rovšek

Recitatorji SPD Zarja so dostojno predstavili splet Prešernovih pesmi

občinstvu predstavila kapelska recitatorska skupina. Začela je z Zdravljico, vizionarsko pesmijo, po kateri je sedanja himna slovenske države, nadaljevala s pesmijo Prešernovim kritikom (cenzorju Kopitarju) Apel in čevljar, z Judovskim dekletom, pesmijo o verski razklanosti in posledicah tega na življenje, v Orglarju je zavrnil poskuse, da bi morali Slovenci »peti« drugače, kar se je nanašalo tako na cenzuro kot na poskuse o ilirističnem stremljenju za poenotenje jezika. V pesmi Slovo od mladosti je pretresljivo izrazil svojo življenjsko stisko, v Sonetu nesreče pa nikdar uresničeno ljubezen do Primicove Julije. Za zaključek so nam recitatorji predstavili še zaključni del Krsta pri Savici, posvečenega svojemu velikemu prijatelju Matiji Čopu, slovo Črtomirja in Bogomile, v katerem pesnik ovekoveča vso tragiko prehoda Slovencev iz poganstva v krščanstvo.

Recital je bil izvedel ob bogati scenski zasnovi, spremljan z lučmi in v živo podložen s scensko primerno klavirsko spremljavo pianista Andreja Feiniga.

CELOVEC – SLOMŠKOV DOM

Prešernov večer

Prijetno v ospredju Prešernovega večera, ki sta ga priredila PEN-Club in Mohorjeva založba pretekli četrtek zvečer v Slomškovem domu v Celovcu, je bil največji pesnik France Prešeren. Čeprav je zaradi bolezni odlični poznavalec in prevajalec Franceta Prešerna, asistenčni profesor dr. Klaus D. Olof svoje predavanje na temo »Prešeren – pesnik in sosed« moral odpovedati, je bil celotni večer posvečen največjemu slovenskemu pesniku, ki je nekaj časa živel tudi v Celovcu, saj je vodja Mohorjeve založbe že v pozdravu nakazal tudi osebno povezanost med Francetom Prešernom, Antonom M. Slomškom in Urbanom Jarnikom v času Prešernovega bivanja v Celovcu leta 1832, predsednik soprireditelja, PEN-Cluba, univ. prof. dr. Alois Brandstetter, se ni mogel načuditi dobru obisku večera,

saj so lahko pozdravili vrsto častnih gostov, med katerimi so bili: univerzitetna profesorja van Trotsenburg in Neuhausser in bivši celovski župan Guggenberger, šolski nadzornik dr. Teodor Domej s soprogo in tajnik KKZ Nužej Tolmajer. Univ. doc. dr. Wilhelm Baum, ki ga je za slovensko literaturo in zgodovino začel navduševati že rajni dr. Pavle Zabltnik, je v svojem predavanju orisal čas, v katerem je živel Prešeren, in njegovo bivanje v Celovcu na zelo zanimiv in nenavaden živ način.

Pa tudi na knjižno mizo, na kateri je bilo več Prešernovih knjig Mohorjeve založbe, niso pozabili ...

Bil je dostojen kulturni večer ob 150. obletnici Prešernove smrti 8. 2. 1849, ki je izzvenel ob domači obari in domačih pijačah v poznih večernih urah ...

Franc

Ko sem v prejšnjem Slovenskem vestniku čital komentar »Prešeren in koroški Slovenci«, sem se zamislil, kajti iz napisanih vrstic je govorila resnica, ki se je morala neprijetno polastniti vsakogar, komur slovenska beseda ni že pogrešljiva vrednota, komur je še temelj njegovega narodnostnega čuta in dokument njegove identitete. Le kaj je prišlo nad nas, da smo postali tako površni, da nas je zapustila tista občutljivost do našega slovenskega jezika in njenih velikih oblikovalcev, ki venomer zbujajo v človeku zavest: od kod si in kdo si? Mnogokrat že iz očetove hiše, iz materinega naročja vodi plitva pot skozi šolo, katera v teh skromnih nekaj urah ne posreduje v zadovoljivi meri znanja slovenskega jezika, kaj še, da bi utrjevala in gojila tudi narodno zavest. Niti višje šole ne izpolnjujejo te osnovne vzgojne naloge, ki se ne more izčrpati samo v posredovanju slovenske gramatike, temveč in predvsem v spoznavanju slovenske kulture, predloženja njene trnjeve razvojne poti in v spoštovanju njenih velikih ustvarjalcev, ki so nekdanj gradili temelje naši žlahtni besedi. Mnogi teh velikih mož so poginili v sramoti, ker jih je pokopalo sovraštvo nemško-nacionalistične oblasti in agonija v duhovni temi živčnega slovenskega ljudstva.

Težka zgodovina slovenske omike in osveščanja leži za nami, odkar sta Trubar in Dalmatin prižgala luč slovenski pismenosti in daleč je bila od tedaj še pot do cilja, da se je slovenski narod uveljavil kot enakovreden med velikimi kulturnimi narodi Evrope. Šele s Prešernom se je porodila naša plemenita slovenska beseda, ki je lahko nastopila pot med že razvite kulturne narode našega kontinenta. Slovenski narod se je zazrl v nove zarje in v hlapčevskem ljudstvu sta se dvignila samozavest in ponos, ki sta dosegla svoj zenit v krvavem boju za osvoboditev lastne slovenske države. Brez napredovanja v kulturi slovenski narod tega cilja nikoli ne bi dosegel. Toda, mar smo dosegli že vse, da lahko stojimo križem rok in se prepustimo valu časa, da zapademo spet v anahronizem nekdanjih dimenzij, ker smo že utrjeni in nas straši napor za nadaljnje podvige? Narod in njegova kultura ne živita od preteklosti, toda iz njenih svetlih strani črpata moč za nove napore, ki naj ju usposobijo za nove dosežke. Kulturni dosežek je neprestani boj in premik duha, je kakor tekoča voda, ki žene mlin za kruh ter se s tem sproti osvežuje in čisti, da ostane živ medij za vse življenje, ki se razvija pod njeno gladino. Kadar njen tok zastane, nastane luža, ki v gnilobi osmrdi in vse uniči, kar je v plodoviti ustvarjalnosti nihalo v trajnem toku.

Že v prvih povojnih letih po drugi svetovni vojni je bila tedanja generacija priča izjemnega kulturnega razmaha, ki je imel izhodišče v po tolikih letih

krutega zatiranja spet priborjeni svobodi. Ta jutranja zarja je odpirala srca vseh rodoljubov za ponovno oživilo kulturno delo. V društvih so se spet formirali pevski zbori in slovenska pesem je zadonela širom Koroške, kakor še nikoli. Vaški igralski odri so spet oživel, zatirani slovenski jezik je začel

Cankarjeve besede – »da pozdravi tistega človeka, ki je pred sto leti v svojem obupu in v svoji bridkosti slutil, kar vidi danes ljudstvo samo – svetel cilj na gori: Največ sveta otrokom sliši Slave, tja bom našli pot ...!«

Združeni pevski zbori slovenskih prosvetnih društev pod

joče potrošništvo sta se polastnila človeka in krojila tudi njegovo duhovno podobo.

Človek se danes poslužuje vseh ugodnosti tega potrošništva v enaki meri, kakor se vedno bolj izogiba morebitnim težavam, ki bi lahko okrnile uživanje prostega časa. Čeprav to dejansko ne bi mogli sprejeti

bilo očitno, da od očeta in deda ni podedoval samo glasbene žile, temveč tudi živahni temperament – po tipkah klavirja niso plesali samo prsti, vsa duša se je sprehajala po tasteri kot v pravljicnem plesu.

Kljub temu marsikomu izredni koncert ni mogel zadovoljiti pričakovanja, ki ga je stavil v ta veliki dan.

Ne bi se spotaknil ob špartanski sliki odra, ker v današnjem času zunanja oblika predstave morda res ni tako odločilna. Da se je pripetila tudi smola z boleznijo slavnostnega govornika, je gotovo oprostljivo, čeprav ne vem, ali jegospod Olof odpovedal res šele v zadnjem trenutku, da ni bilo več mogoče najti druge rešitve. Kot nadomestek mi je bilo branje kratke biografije slavljenca nekoliko skopa počastitev za tak visok jubilej. Vedel bi za boljše razprave za tako priložnost, tudi od dr. Paternuja sem že slišal in tudi čital obširne čudovite eseje o Prešernu.

Glavno, kar je manjkalo na slavlju, je bilo aktivno sodelovanje iz ljudstva. Prepričan sem, da bi na tem imenitnem večeru radi sodelovali pevci naših prosvetnih društev, mnogi, ki jim ležijo umetniške besede, bi z veseljem recitali iz Prešernove zakladnice. Imamo pa še tamburaške zборе. Brez zahteve po odškodnini bi prišli ti ljudje, veselje sodelovanja bi odškodovalo trud in na slavlju bi bilo več Prešerna. Nekdo mi je hudomušno šepnil na uho, da je plot do naših kulturnih društev zrasel in ga centralne organizacije ne bodo več preskočile. O, da! Še bo kaj moči v nogah za tak skok, toda manj utrudljivo je naročiti profesionalni kader, da opravi svojo nalogo in kulturni zahtevi je formalno ugodeno. Pa res samo formalno!

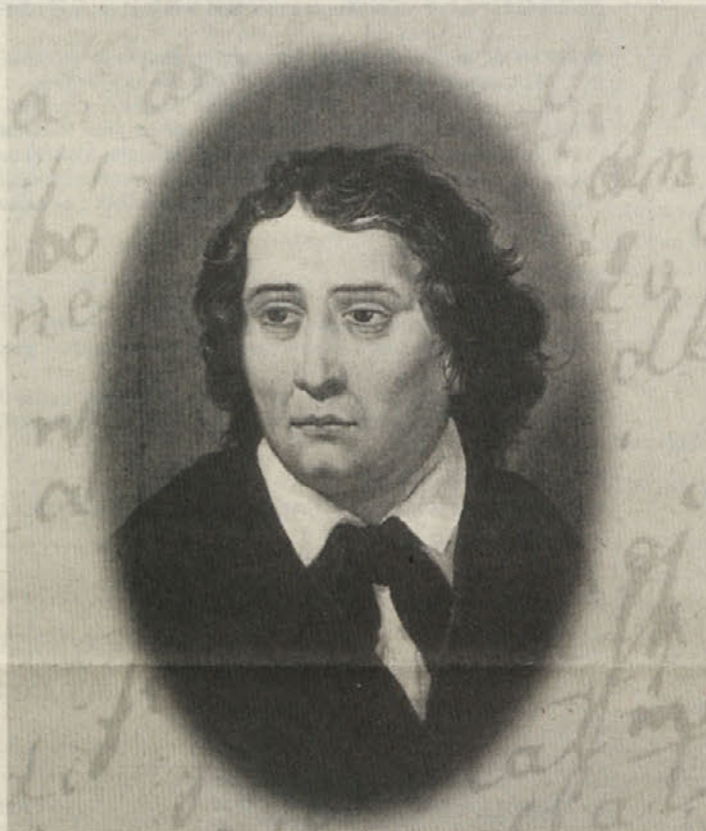
In s tem pa smo tudi že sredi perečih vprašanj, ki so posledica spremenjenih pogojev časa, o katerih je že bil govor in jih ni potrebno ponavljati. Ta vprašanja pa se ne nanašajo samo na aktivno kulturno sodelovanje, tudi pasivnemu sodelovanju v kulturnih zadevah bi bilo kaj pristaviti. Kako naj dobi naš doraščajoči mladež tisti odnos do svoje narodne kulture, ki naj bi ga motiviral v zanimanju za kulturna vprašanja, če ne tudi za aktivno sodelovanje v kulturnih društvih in skupinah, če nima zgleda s strani svojih vzgojiteljev. Pri teh so prav posebno opazne posledice časovnih sprememb, ki morijo vsak idealizem že v osnovi in zreducirajo kulturni interes na pičli katalog poučne snovi. Ne bi se smelo dogoditi, da bi vsakokrat smatrali za senzacijo, če se na naših predstavah kdaj pojavi tudi še kak pedagog. Pod takimi pogoji vizije za dvig in razvoj naše kulture niso nič kaj obetavne in tudi naš kulturni praznik bo tako postal samo še formalna ceremonija, s katero bomo tolažili naše zanemarjene dolžnosti.

Tonči Schlapper

ESEJ OB KULTURNEM PRAZNIKU

Prešeren in mi – naša kultura v našem času

**RAZVOJ V ČASU
ZADNJIH PETDESET
LET PA JE ZAPUSTIL
SVOJE UTEČENE
POČASNE STRUGE
IN SPREMINJAL ŽIV-
LJENJSKE RAZMERE
V DIRU VOZILA,
KI SE JE SPUSTILO
BREZ ZAVOR PO
KLANCU NAVZDOL.
TEM SPREMENBAM
SO SE PRILAGODILE
VSE OKOLNOSTI
ŽIVLJENJA, FIZIČNO
IN DUHOVNO.
BREZOBZIRNI KOMERC
IN VSE NORME PRESE-
GAJOČE POTROŠNIŠ-
TVO STA SE POLASTNI-
LA ČLOVEKA IN KRO-
JILA TUDI NJEGOVO
DUHOVNO PODOBO.**

oblikovati gledališko umetnost na ruševinah kulturnih domov. Ker ni bilo boljšega, so se odri postavljali v skednjih in opuščenih hlevih in tam se je zbiralo tudi občinstvo, da spet prisluhne svoji besedi in pesmi, ki sta bili že zapisani smrti. V najbolj skromnih razmerah in brez vseh danes tako bogatih sredstev je v tistih dneh slovenska kultura na Koroškem doživela svoje veliko jutro.

V drugem mesecu leta 1949 se je bližala stoletnica smrti našega velikega pesnika Franceta Prešerna. Ni bilo prosvetnega društva, ki v svojem domačem kraju z vročično vnemo ne bi pripravljalo slavlje za ta veliki dan. Pevski zbori pa so vadili pesmi za skupni nastop na centralni prireditvi v celovškem mestnem gledališču. Brez lastnih prevoznih sredstev so romali večer za večerom po dolgih poteh na zbirališča, kjer so uglašali pesmi za mogočen koncert v čast največjemu pevcu naroda in dolge so bile noči ob tem napornem delu. V številnih obsežnih esejih je Slovenski vestnik v tem času priobčeval Prešernova dela in slikal njegov lik in pomen. Ko je napočil dan centralnega slavlja, se je v celovškem gledališču zbrala ogromna množica ljudi. Preprosto ljudstvo od blizu in daleč je prišlo – če uporabim

vodstvom centralnega pevovodje Pavleta Kernjaka so peli, tamburaši iz Škofič in Šmihela so igrali slovenske viže, recitatorji so posredovali navdušenemu občinstvu pesmi, ki jih je nekdanj pisalo pero našega velikega genija.

Zadovoljni nad opravljeno dolžnostjo so se vračali na svoje domove udeleženci in nastopajoči.

Pol stoletja je minulo od tega veličastnega slavlja in mnogo se je spremenilo v tem času. Deset let po tem pomembnem dnevu je bilo rojstvo gimnazije za koroške Slovence in štirideset let po tem rojstvu je dosegla naša doraščajoča mladina intelektualno potenco, ki po odstotkih daleč presega svojega nemško govorečega soseda v deželi. Ves up je staval narod v to svojo mlado inteligenco, kajti z njenim številom je tudi v narodu rasla samozavest in prepričanje, da bomo z znanjem in izobraženostjo lahko preživeli v tem vsak dan bolj zahtevnem svetu.

Razvoj v času zadnjih petdeset let pa je zapustil svoje utečene počasne struge in spreminjal življenjske razmere v diru vozila, ki se je spustilo brez zavor po klancu navzdol. Tem spremembam so se prilagodile vse okolnosti življenja, fizično in duhovno. Brezobzirni komerc in vse norme presega-

kot splošno vsakdanjost, je vpliv tega dejstva opazen na mnogih področjih življenja, tudi narodnega in kulturnega. Od tod tudi izvirajo izražene skrbi v komentarju J. R. v prejšnjem Slovenskem vestniku in moje ugibanje v začetku tega članka.

V ORF-teatru je bila zadnja sredo (3. 2.) proslava kulturnega praznika ob stopetdesetletnici Prešernove smrti, katero sta priredili obe slovenski centralni kulturni organizaciji. Primerjal sem prireditev s slavljem ob stoletnici. Moja ocena je gotovo subjektivnega značaja, zaradi tega si ne lasti pravice absolutnosti, morda ji bodo nekateri celo oporekali. Govori pa iz nje mnogo pripomb iz publike, ki je v velikem številu prisostvovala slavlju.

Umetniško neoporečni in na visokem nivoju izvajani koncert naših poklicnih umetnikov je zunaj vsake kritike; to lahko potrdi vsak. Koncert violine in klavirja ter piščali in kitare je bil brez dvoma visok užitek za vsakogar, ki mu ležijo klasične melodije v ušesih. Posebno zadoščenje nad koncertom, pa je bilo dejstvo, da so ga podali (razen virtuoznega angleškega violinista) naši mladi, domači umetniki. Vsi so zaigrali dovršeno in z velikim zanosom; posebno pri mladem pianistu je

PRIREDITVE

PETEK, 12. 2.

CELOVEC, v Musilovi hiši –
Inštitut Roberta Musila
19.30 Noč radijske igre

SOBOTA, 13. 2.

DUNAJ, Haus der Begegnung,
Gatterburg – Kulturverein
österreich. Roma
20.00 Fest der Roma. Za ples in
zabavo bosta skrbela Samer-
Band in Marlon.
Vstopnina 100 šil.; rezervacije
01/310-64-21

GLOBASNICA, pri Šoštarju –
Slovenski atletski klub
20.00 Ples SAK »Viva Paradies«.
Za ples igra ansambel »The
Slenders«; program Marion
Revue »Viva Paradies«

OBIRSKO, pri Kovaču –
SPD Valentin Polanšek
20.00 Pustni ples. Igra: Trio Pavlič

NEDELJA, 14. 2.

RADIŠE, v kulturnem domu –
SPD Radiše
14.00 Otroški pustni ples
ŠENTJAKOB, v farni dvorani –
Društvo upokojencev Šentjakob
14.00 Pustovanje

ŠENTRIMOŽ, v kulturnem domu
– SPD Danica

14.00 Otroški pustni ples

ŠMIHEL, v farni dvorani –
KPD Šmihel

14.00 Pustovanje za otroke

ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani
– SPD »Zarja«

14.00 in ob 18. uri: Pustna prireditel.
s posebno bogatim in smešnim
sporedom

BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati
– SPD Borovlje
16.00 Ponovitev paradije »Dr. Faust«
– igra domača igralska skupina.
ZADNJA PREDSTAVA!

BOROVLEJE – TRATA, pri
Cingelcu – SPD Borovlje
20.00 Doktor Faust – paradija (Variot-
Veras). Nastopa: igralska
skupina SPD Borovlje

PONEDELJEK, 15. 2.

ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k –
Vaška skupnost Šentjanž
20.00 Pustna seja

ČETRTEK, 18. 2.

TINJE, v Domu
09.00 Seksualna vzgoja pri otrocih.
Predava Francka Kropivnik
RADIŠE, v kulturnem domu –
SPD Radiše
19.00 Literarni večer z Jankom
Messnerjem

ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k –
Slovenska prosvetna zveza
19.30 Prezentacija »Webside in inter-
net« za slovenska društva

PETEK, 19. 2.

ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k –
Slovensko planinsko društvo
19.00 Fotorazstava »Planine v sliki«
ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k –
Slovensko planinsko društvo
20.00 Občni zbor

PETEK, 26. 2.

ŠENTJAKOB V ROŽU, Farni dom
SPD »Rož« in občina Šentjakob
20.00 »Der Duft des Weizens« – zgodba
iz Sarajeva, tragikomedija
Režija: Veronika Sommeregger

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT REPUBLIKE SLOVENIJE

Štipendije v RS za leto 1999/2000

Informacija o pogojih dodiplomskega študija in pridobitvi štipendije v RS za leto 1999/2000: Kandidati za 1. letnik študija na katerikoli visoki šoli v R Sloveniji se morajo prijaviti do 5. marca 1999 z obrazcem »Prva prijava za vpis v 1. letnik« (kupijo ga lahko v vseh knjigarnah). Do 5 odstotkov študijskih mest lahko zasedejo tujci ali Slovenci brez slovenskega državljanstva. Na akademijah za umetnost (glasbena, likovna, gledališče in film) je treba opravljati sprejemni izpit. Pri ravnateljstvih slovenske gimnazije, dvojezične TAK in VŠGP so

znani roki za vpis na fakultete v Sloveniji. Študenti iz zamejstva imajo pravico, da zaprosijo za bivanje v študentskih domovih; to je treba jasno navesti v prošnji za štipendijo.

Podrobnejše informacije dobite pri Službi za mednarodno sodelovanje Univerze v Ljubljani ali v Mariboru; lahko pa jih razberete tudi z interneta <http://stipend.mss.edus.si>

Ministrstvo za šport bo 12. februarja v Ljubljani organiziralo informativni dan; informacije dobite pri ravnateljstvih.

Mladinski dom Slovenskega šolskega društva

- SPREJEMA dijake/dijakinje, študente/študentke in vajeke/vajence.
- STOJI v neposredni bližini Zvezne gimnazije za Slovence, Dvojezične trgovske akademije in javne dvojezične ljudske šole.
- IMA na razpolago eno- do trojezične sobe s prho in straniščem, učilnice, veliko telovadnico, jedilnico s centralno kuhinjo, klubski prostor, lepo urejena zunanja igrišča, idr. V njem imajo dom tudi Slovenska študijska knjižnica, varstvo ABCČ, Dvojezični vrtec Celovec, Slovenska glasbena šola z oddelkom, Košarkarski klub »KOŠ«.

● NUDI:

- polno oskrbo s prenočiščem (oz. najemom sobe)
- popoldansko oskrbo s kosilom in (po potrebi) z večerjo,
- opoldansko oskrbo med dopoldanskim in popoldanskim poukom

Za strokovno pomoč pri učenju, pri organizirani prostostasni dejavnosti, pri reševanju vsakdanjih konfliktov in problemov skrbijo izkušeni vzgojitelji.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

Mladinski dom, Mikschallee 4, 9020 Celovec, Tel.: 0463/35651, Faks: 0463/35651-11

Slovensko planinsko društvo v Celovcu
vabi na

REDNI OBČNI ZBOR

v petek, 19. februarja 1999, ob 19. uri
v k & k centru v Šentjanžu v Rožu

Občni zbor se bo začel s predavanjem o Himalaji z diapozitivi, predaval bo Lajko Milisavljevič. Po obnem zboru bo otvoritev fotorazstave »Planine v sliki« in podelitev nagrad. S planinskimi pozdravi ODBOR

OGLAS: STANOVANJE na jugu
Celovca, 108 m² z balkonom napro-
daj. Informacije po telefonu
0463/57409 v večernih urah.

Strokovna kmetijsko
gospodinjstva šola
v Šentrupertu pri Velikovcu

za dekleta v 9. letu obveznega šolanja
Pogoji: dovršena 8. šolska stopnja in
vsaj delno znanje slovenskega jezika. V
primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni
zaključila, je možen sprejemni izpit.

Namen šole: poglobljanje dosedanje
izobrazbe in posredovanje znanja v ši-
vanju, kuhanju in vodstvu gospodinjstva
Prijava možna vsak čas pri vodstvu šole.

Informacije: 9010 Velikovec/Völker-
markt, Klosterstr. 2, tel. 04232/3896

Praznujejo: Marica Schip-
pel iz Lovank – 50. rojstni
dan; Zalika Kölich iz Ce-
lovca – rojstni dan; Vera
Haderlap s Trga – rojstni
dan; Trezi Raschun iz
Mlinč – rojstni dan; Neža Fračko iz
Večne vasi – 93. rojstni dan; Dori
Mihor iz Šmarjete v Rožu – osebni
praznik; Gisela in Jure Haudej iz
Prible vasi – zlato poroko; Marija
Oraže - Kvadnikova iz Sel – 40. rojstni
dan; Hanzej Setz iz Kršne vasi – rojst-
ni dan; Dori Samonig iz Šentjakoba –
rojstni dan; Kati Marketz iz Kršne vasi
– rojstni dan; Franci Rehsmann in Franc
Wrolich iz Društva upokojencev Šent-
jakob – rojstni dan; Jožefa Mišic, Ma-
tilda Gregorič, Katarina Urak, Marija
Stern, Jože Urak, Katarina Kanzian,
Marija Hribernik in Ida Steiner iz
Društva upokojencev Podjuna – rojst-
ne dneve; Marta Mak iz Velikovec –
rojstni dan; Zdravko Smrtnik z Dvora
– rojstni dan; Doroteja Cidej iz Spod-
nje vasi – 75. rojstni dan; Meti Mak z
Borovnice – rojstni dan; Urši Dovjak s
Kota – 80. rojstni dan; Terezija Herze-
le iz Podjerberka pri Šentilju – 85. ro-
jstni dan; Jozl Kušej iz Šmihela – roj-

stni dan; Rozina Jop iz
Nonče vasi – rojstni dan;
Janez Snedec s Ponikve –
rojstni dan; Franc Čebul iz
Šmihela – rojstni dan; Jože
Kert iz Šmihela – rojstni
dan; župnik Maks Michor iz Kotmare
vasi – rojstni dan; Mici in Tomi Mak iz
Sel – rojstni dan; Hanzej Lutschounig z
Žihpolj – 60. rojstni dan; Marjan Velik
iz Celovca – rojstni dan; Eda Velik s
Kota – rojstni dan; Katarina Ogris - Mi-
klavžinja – 71. rojstni dan.

čestita!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Sonja Wakounig

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) kultura, slovensko zamejstvo

Sonja Wakounig (-34) politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSJ

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 11. 2.

18.10 Rož – Podjuna – Žilja

PETEK, 12. 2.

18.10 Utrip kulture

SOBOTA, 13. 2.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca
do srca

NEDELJA, 14. 2.

6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(župnik M. Jernej)
18.00 Dogodki in odmevi

PONEDELJEK, 15. 2.

18.10 Kratek stik

TOREK, 16. 2.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 17. 2.

18.10 Glasbena mavrica – predstavi-
tev zgoščenke SPD Brnca
21.04 Primorski obzornik

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 14. 2.

13.30 ORF 2
● Kadar pomaga le še smeh ...
Zapletov v vsakdanjem življenju slo-
venske narodne skupnosti na Koro-
škem je toliko, da se morajo tudi
odgovorni politiki zateči vedno zno-
va k zdravnikom iz ljudske lekarne. V
oddaji »Dober dan, Koroška« nudimo
prav tem domačim zdravnikom
mnogo možnosti, da dokažejo svojo
iznajdljivost. In verjemite: ni ga na
svetu – vsaj na južnem Koroškem ne
– problema, ki ga proizvodi domačih
zeliščarjev ne bi znali rešiti. In ni je
politične bolezni, proti kateri pustne
žavbe ne bi pomagale.

PONEDELJEK, 15. 2.

2.45 ORF 2 (Ponovitev)
16.30 TV SLO1 (Ponovitev)

RADIO AGORA

OKVIRNI PROGRAM

9020 Paracelsusgasse 14
telefon 0463/418666, faks -99
e-mail: agora@magnet.at

Dnevno 10.00–14.00,
18.00–22.00 na frekvencah
105.5 (Dobrač), 106.8 (Golica)
in 100.9 (Žel. Kapla)

VSAK DAN

12.00 Mednarodna poročila
18.45 Mednarodna poročila

OD PONEDELJKA DO PETKA

10.00 Koledar prireditel
11.15 Pregled tiska
13.00 Glasba in gostje v studiu
Če: Radio Aktiv
18.00 Magazin: PO: Alpe-Jadran;
TO: šport; SR: CD tedna (pono-
vitev SO: 13.00); ČE: kultura;
PE: Po Koroškem
19.00 Otroški kotiček
20.00 Glasba: PO: jazz; SR: Ruff
Radio; ČE: Music for the
masses; PE: soundcheck;
NE: Sunday loops

LITERATURA

NEDELJA

11.00 Literarna kavarna
(ponovitev TO: 22.10)
TO, ČE, PE
10.10 Blazno resno o seksu
(ponovitev 19.20)

LEPENA PRI ŽELEZNI KAPLI

Slovo od štirih krajanov

Letos nas je v tem kratkem času že kar štirikrat obiskala smrt. Ker so bili to posebni ljudje, se jih hočemo še enkrat spomniti. Vsakega posameznika je poznalo veliko ljudi.

Prvi je umrl najstarejši Kapelčan Jakob Grubelnik v starosti 102 let. Bil je doma v Lepeni in tam tudi živel. Zdaj pa je bil nekaj let v Caritas domu, kjer je bil lepo oskrbovan.

Drugi je bil Kežarjev oče Andrej Oraže. Bil je kmet in pred leti še vnet lovec. Zadnjih deset let je bolehal. 8. januarja se je v 67. letu starosti tiho poslovil od družine in tudi od nas vseh. V mladosti je bil vesel in prijeten človek.

V kapelski fari je slovel po veliko dobro igranih igrah.

20. januarja pa smo k zadnjemu počitku pospremili Ludmilo Dolinšek - Kebrovo mamo v starosti 75 let. O tem pa je SV že poročal.

Še večji trpin pa je bil Johan Kožlak, Avbrehtov oče. 21. januarja smo ga pospremili k zadnjemu počitku. Bil je kmet, poln moči in raznih načrtov, a ga je doletela nesreča. Ko so kmetje poskušali novo kosilnico, je preveč tvegala in zgodila se je nesreča. Posledica je bila pokvarjena hrbtenica in ohromelost. Biti kmet z 30 leti na vozičku z ženo in štirimi malimi otroki in to še na strmi gorski kmeti-

ji. Neizmerna bolečina in tema je legla na Avbrehtovo domačijo. Sončni žarek je bila žena, ki se ni bala dela in nobenih težav. Z otroki je gospodarila naprej. Modernizirali so kmetijo in zadnji dve leti še postavili novo hišo. Žena Marta si je z otroki zaslužila veliko spoštovanje. Skoraj dvajset let je z razumevanjem in ljubeznijo skrbela za moža.

Vse te pogrebe smo lepo pospremili z veliko udeležbo, gospod župnik Zunder z lepimi tolažilnimi besedami in pevci z ubranim petjem.

Iskreno sožalje vsem prizadetim, vsem mrtvim pa večni mir!

Lepenarka

ČRNA NA KOROŠKEM /SNEŽNI GRADOVI KRALJA MATJAŽA

Zimska pravljica pod Peco

Zadnjo soboto v januarju so v Podpeci pri Črni na Koroškem nastajali snežni gradovi v turističnem kompleksu Park kralja Matjaža. Gre za zelo odmevno turistično prireditev v Zgornji Mežiški dolini, ki jo že sedmo leto zapored organizira tukajšnje podjetje A.L.P. Peca, da udejani svoj namen, zapisan v imenu A.L.P.: aktivirajmo lastne potenciale. Sicer to podjetje sodeluje tudi v programu PHA-

RE v projektih regijskega povezovanja evropskih dežel.

Tokratna prireditev gradnje snežnih gradov kralja Matjaža, mitološkega ljudskega junaka, ki spi v pogorju Pece, je privabila 49 ekip graditeljev iz raznih krajev Slovenije, ki so kljub polarnemu mrazu uspeli tekom dneva ustvariti sneženo mojstrovino na osnovi predvidenega načrta oz. skice. Kot gradbeni material so lahko pet do

osem članske ekipe uporabile sneg, led, vodo in šibje, za orodje pa žago, lopate in sani. Na širnem gradbišču planote Mitnjak na nadmorski višini okrog tisoč metrov so zagoreli kresovi, ki so poleg bližnje gostilne Pri Matjažu in ogrevanega šotora graditeljem in mnogim obiskovalcem pomagali vztrajati kljub mrazu in vetru.

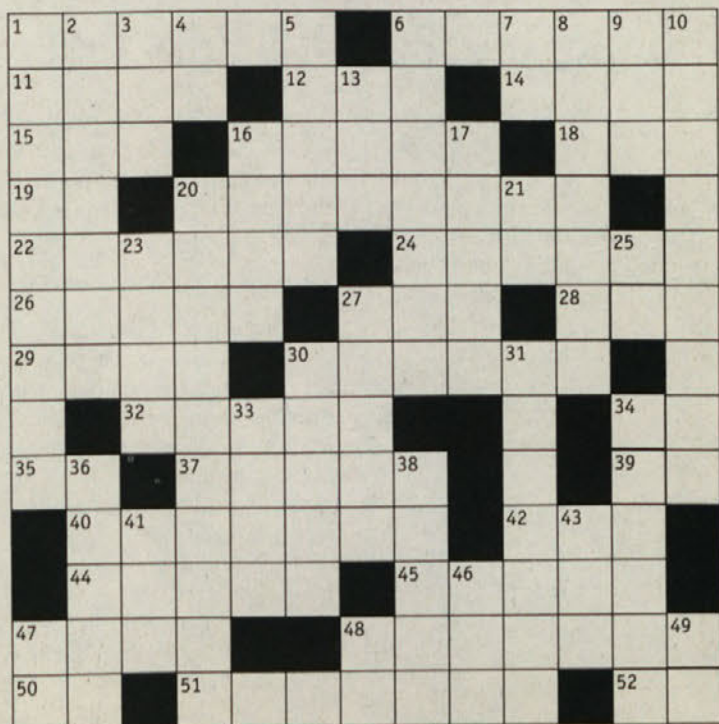
Seveda se je med gradovi sprehodil in pomodroval tudi kralj Matjaž z družico Alenčico. Najbolj uspele gradove, ki so jih izbrali člani komisije in obiskovalci sami, so nagradili s poletno vožnjo s splavom po reki Dravi in z ogledom sodobne pivovarne UNION v Ljubljani.

Svojevstvena galerija bo ostala na ogled, dokler bodo vremenske razmere to dovoljevale, po nekaterih ocenah do meseca aprila. In glede na tokrat množičen obisk si organizatorji lahko še obetajo obiskovalcev, ki si lahko ogledajo tudi notranjost rudnika svinca Mežica v zapiranju, obiščejo bližnjo turistično vas Šentanel in smučišča ter drsališča.

S. S.

Župan občine Črna Franc Stakne med ogledom gradov

KRIŽANKA 6

Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. najpogostejši iglavec naših gozdov 6. riba naših potokov in rek 11. grški bog vojne 12. poklon, dano 14. avstrijski vodja zabavnoglasbenih TV oddaj (Karl) 15. 24 ur 16. nekdanji hrvaški parlament 18. skopljeni bik 19. OV 20. nekdanji avstrijski politik 22. del tekstila 24. profesor v pokoju 26. obdelano polje 27. orientalsko barvilo, hena 28. biblijski očak, ki je preživel vesoljni potop 29. ime koroškega pesnika Oswalda 30. dejanje, ki moti 32. kratica za povojno pomoč iz ZDA (iz črk ANNUR) 34. NJ 35. časovni odvisnik 37. vrsta metle 39. prva dva vokala abecede 40. območje, kjer deluje dekan 42. ptičji glas 44. ročaj košare, locen 45. najava 47. kosi, sestavine 48. navdušeno ploskanje in odobravanje 50. arabski zrebec 51. drevo, na katerem rastejo jabolka 52. oranje

NAVPIČNO: 1. nasad sadnega drevja 2. drobna žival, ki živi v velikih kupih iz iglic (»gozdna higienska policija« 3. velika nemška

DOLIK NA JESENICAH

Likovna razstava »Cvetje za kulturni praznik«

V razstavnem salonu Dolik na Jesenicah so v petek, 29. januarja odprli skupinsko razstavo likovnih del članic in članov likovnega kluba Dolik z Jesenic pod naslovom »Cvetja za 8. februar - kulturni praznik Slovencev«. Razstava, ki so jo odprli s krajšim koncertom žirovniških Vasovalcev, bo na ogled do vključno 17. februarja. Salon je odprt vsak dan razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Na razstavi se s svojim »cvetjem« predstavlja 28. slikarjev.

Dolikovci so se že leta 1997 za Slovenski kulturni praznik predstavili s skupinsko razstavo pod naslovom »Dr. France Prešeren - njegovo življenje in delo«, v lanskem letu pa pod naslovom »Po poteh naše kulturne in naravne dediščine«. Obe razstavi programsko dogo-

vorjeni, sta vsebovali pomembna likovna sporočila in »opozorila«, slikarji pa so imeli še vedno dovolj prostora za svojo individualnost. Dolinski likovniki so se v svojih programskih usmeritvah že lanskega marca odločili, da za letošnji 8. februar - kulturni praznik Slovencev pripravijo skupinsko razstavo z naslovom »Cvetje za kulturni praznik«, v »cvetju« namreč lahko najdemo veliko simbolike. Letos 8. februarja poteka 150 let od smrti velika Gorenjca - poeta dr. Franceta Prešerna iz Vrbe in bi naslov lahko pomenil tudi »Cvetje na grob velikemu Slovincu«. »Cvetje« pa je povezano tudi s Prešernovo poezijo, saj so »njegove pesmi s solzami poroščeno cvetje«, je zapisal profesor Anton Slodnjak.

L. K.

SMUČANJE/SMUČARSKI SKOKI

Rezultati po sedmih tekmah:

Smučarski pokal

Dečki II: 1. Max Franz (SV Weißbriach) 107, 2. Philip Baumgartner (SV Berg) 98, 3. Marcel Quantschnig (ŠD Šentjanž)

Društvena razvrstitev: 1. SV Berg 407, 2. SC Gerlitz 249, 3. ASKO ESV Šentvid 219, 4. SC Bekštanj 193, 5. Wolfsberger SC Koralpe 188, 6. ŠD Šentjanž 132, 7. SC Innerkrems-Eisentratten 126

Koroški industrijski pokal v skokih

Tekmovanje SZ Velden (31. 1. 1999):

Dekleta II: 1. Kerstin Mörtl (ŠD Zahomc) 218,5, 2. Kerstin Köll (SV Beljak) 214,6, 3. Doris Jarnig (ŠD Zahomc) 205,4

Dečki I: 1. Florian Pöllinger (SV Beljak) 206,1, 2. Manuel Marko (SZ Velden) 204,1, 3. Siegfried Mörtl (ŠD Zahomc) 204,0

Dečki II: 1. Tomaž Druml (ŠD Zahomc) 228,1, 2. Matthias Jonach (SV Beljak) 226,6, 3. Patrick Reichmann (SZ Velden) 225,4

Tekmovanje SV Beljak (7. 2. 1999):

Dekleta II: 1. Kerstin Köll (SV Beljak) 163,0, 2. Doris Jarnig (ŠD Zahomc) 137,6

Dekleta I: 1. Tanja Drage (ŠD Zahomc) 178,0, 2. Petra Mörtl (ŠD Zahomc) 143,0, 3. Karin Stefaner (ŠD Zahomc) 116,0

Dečki I: 1. Siegfried Mörtl (ŠD Zahomc) 214,0, 2. Christian Wernitznig (ŠD Zahomc) 201,5, 3. Florian Albel (SV Beljak) 197,3

reka 4. ES 5. starejši belgijsko-italijanski popevkar 6. odstotek 7. SM 8. velik industrijski objekt 9. največje brazilsko mesto (krajša oblika) 10. spravljanje živil ali vina v klet 13. orientalsko suknjo 16. plaha gozna žival 17. daljše prozno delo 20. enakonočje 21. italijansko »kralj« 23. praprebivalec Japonske 25. mitološka grška princesa, ki jo je Zeus spremenil v kravo 27. avstralski medvedek vrečar 30. tenka opna, tudi ime rečne ribe 31. majhna kokoš ali jarečka 33. zdravilna travniška rastlina 34. indijansko ple-

Dečki II: 1. Matthias Jonach (SV Beljak) 196,5, 2. Patrick Reichmann (SZ Velden) 174,3, 3. Tomaž Druml (ŠD Zahomc) 170,9

Šolarji I: 1. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 221,8, 2. Fabian Zavodnik (ŠD Zahomc) 217,5, 3. Thomas Morgenstern (SV Beljak) 214,1

Šolarji II: 1. Philipp Höher (SV Beljak) 231,5, 2. Mario Jonach (SV Beljak) 221,6, 3. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 218,2

Pokal po devetih tekmovanjih:

Šolarji I: 1. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc) 900, 2. Thomas Morgenstern (SV Beljak) 600, 3. Fabian Zavodnik (ŠD Zahomc) 580

Mladinci I: 1. Christoph Kreuzer (SV Beljak) 320, 2. Stefan Kaiser (ŠD Zahomc) 300, 3. Stefan Knabl (SV Beljak) in Josef Walluschnig (ŠD Zahomc) 220

Juniorji: 1. Mathias Mamedof (SV Beljak) 300, 2. Werner Müller (ŠD Zahomc) 160

Dečki I: 1. Siegfried Mörtl (ŠD Zahomc) 700, 2. Florian Albel (SV Beljak) 440, 3. Florian Pöllinger (SV Beljak) 405

Dečki II: 1. Tomaž Druml (ŠD Zahomc) 720, 2. Matthias Jonach (SV Beljak) 620, 3. Patrick Reichmann (SZ Velden)

Dekleta II: 1. Kerstin Mörtl (ŠD Zahomc) 600, 2. Kerstin Köll (SV Beljak) 580, 3. Doris Jarnig (ŠD Zahomc) 560

Šolarke I: 1. Tanja Drage (ŠD Zahomc) 740, 2. Petra Mörtl (ŠD Zahomc) 430, 3. Kerstin Mörtl (ŠD Zahomc) 300

Društvena razvrstitev: 1. SV Beljak 9919, 2. ŠD Zahomc 9413, 3. SZ Velden 2093, 4. KSG-Sattnitzschanze 1616

V zadnji številki se je zgodila neljuba tehnična pomota: skica za križanko ni ustrezala besedilu, temveč je po pomoti ostala tista iz številke poprej. Za pomoto se opravičujemo!

Uredništvo

SMUČARSKI SKOKI

Stefan Kaiser svetovni prvak!

Športno društvo Zahome ima po 21 letih spet svetovnega prvaka v smučarskih skokih. Kar je uspelo Franciju Wiegeleju leta 1978 pri posameznikih, je tokrat v Saalfeldu uspelo komaj 16-letnemu Stefanu Kaiserju v ekipni konkurenci juniorjev. Skupaj z Beljačanom Martinom Kochom, Tirolcem Florianom Lieglo in Štajercem Thoma-

som Hörlo je osvojil zlato kolajno. V konkurenci posameznikov pa je dva dni kasneje zlati kolajni dodal še bronasto!

V moštveni konkurenci je avstrijska četverica zmagala z 962 točkami pred Finsko (952,5) in Nemčijo (937,5), pri posameznikih pa sta Kaiserja, ki je osvojil 219,5 točke, premagala le Japonec Nikishita

(239,0) in Slovak Pšenko (229,0). Bron si je Kaiser delil s Fincem Lindstroemom. Po prvi seriji je celo vodil Beljačan Koch, kateremu pa je drugi skok popolnoma spodletel, tako da je postal le 6.

Na vsak način je Stefan Kaiser dosegel največji uspeh v svoji dosednji karieri in SV novemu svetovnemu prvaku čestita!

EVROPSKI POKAL/FIS

Daniel Užnik četrti!

Avstrijski smučarji ne dominirajo le na svetovnem prvenstvu, temveč tudi v FIS-tekma in v evropskem pokalu. V nedeljskem FIS-veleslalomu v Hochfichtu na Zgornjem Avstrijskem so bili kar štirje Avstrijci na prvih štirih mestih. Zmagal je Tirolec Christian Greber, ki je pravzaprav specialist v smuku, pred tremi Korošci – Pliberčanom Rainerjem Schönfelderjem, Rolandom Assingerjem in Šentjanščanom Danielom

Užnikom (+0,80). Ta rezultat je bil izredno dober predvsem zaradi tega, ker so med tekmovalci bili tudi mnogi, ki se niso kvalificirali za svetovno prvenstvo v Vailu.

Dan prej sta Užnik in Schönfelder v nemškem Zwieslu osvojila – predvsem zaradi spreminjajočega se vremena – »le« 16. oz. 30. mesto v veleslalomu evropskega pokala. Z nizkima štartnima številčkama sta bila koroška smučarja izje-

moma na slabšem, ker se je vreme izboljšalo od številke 50 naprej. Tako tudi ni bilo čudno, da je zmagal Francoz s štartno številko 58.

Tekma v ponedeljek v tirolskem Söldnu je bila odpovedana zaradi preveč snega, toda nadoknadili naj bi jo v četrtek ali petek v Italiji. Če Danielu Užniku uspe, da se v tem veleslalomu uvrsti med prvih 15, naj bi se znašel v prvi skupini. V superveleslalomu je že na 7. mestu.

VAIL – SVETOVNO PRVENSTVO V ALPSKIH DISCIPLINAH

Nič novega na stopničkah

Mnogi so pričakovali prevlado Avstrijcev na svetovnem prvenstvu, toda to, kar se sedaj zares dogaja, prekaša vsa pričakovanja in tudi upanja avstrijske športne javnosti. Po prvem tednu in petih tekmah se Avstrijci veselijo desetih kolajn – ostalemu svetu so prepustili le nekaj

»tolažilnih nagrad«. V začetnem superveleslalomu sta si delila zmago Lasse Kjus in Hermann »Herminator« Maier za stotinko pred Hansom Knausom, in to je bilo še vse lepo in dobro. Tudi rezultat v smuku je bil pravičen, saj je Hermann Maier z izredno vožnjo zaslužen odnesel zlato

kolajno, na stopničkah pa sta bila poleg Avstrijca še Kjus in Kjetil-Andre Aamodt.

To je bilo vse lepo in prav, toda pri ženskah Avstrijke niso pustile nobeni inozemski kolegi priti niti blizu – v superveleslalomu je zmagala vodeča v svetovnem pokalu Alexandra Meisnitzer pred Renate Götschl in Michaelo Dorfmeister. V kombinaciji so po smuku spet vodile tri Avstrijke, toda kolajno je osvojila »le« Renate Götschl (srebrno). Zmagala je Švedinja Pernilla Wiberg z izredno drugo vožnjo, tretja pa je bila Florence Masnada iz Francije.

V smuku so nastopile štiri avstrijske smučarke – in te so bile na prvih štirih mestih. Renate Götschl je po dveh srebrnih kolajnah »končno« postala svetovna prvakinja, na sliki zmagovalka pa sta poleg nje stali Michaela Dorfmeister, ki se je celo jezila drugega mesta, in Stefanie Schuster.

Torej so Avstrijci in Avstrijke po prvem tednu osvojili več kolajn kot ves ostali smučarski svet skupaj in druge države so deloma z občudovanjem, deloma pa tudi z zavistjo sledile tekme. Najhuje je bilo za Nemce in tudi Švicarje, ki so si bistveno več pričakovali od tega svetovnega prvenstva. Nemške smučarke so imele v najemu mesta za »avstrijsko brigado«, švicarski časopisi pa so celo ustvarili vrsto statistik svetovnega prvenstva brez Avstrijcev. Najbolj zadovoljni so bili lahko še Norvežani, Slovenci pa so s precej smole osvojili le mesta med 20 in 30.

ODBOJKA

Zadnja možnost za SK Zadruga Dob

Odbojkarjem SK Dob vse bolj resno grozijo kvalifikacijske tekme za obstoj v prvi zvezni ligi. Moštvo trenerja Bojana Ivartnika je v soboto namreč spodletela premiera v novi športni dvorani kulturnega doma v Pliberku: dvoboj z dunajskim Sokolom se je končal z glatkim porazom 0 : 3 (-8, -10, -4). To je bil 13. poraz v 17. tekmi.

Kljub temu za Dob še ni vse izgubljeno. Z zmago prihodnje sobote v Pliberku bi se lahko še rešili nastopa v spodnji play off skupini, kajti osmouvrščeni Hartberg je v svoji zadnji tekmi izgubil proti Enns prav tako z 0 : 3.

Tako Dob kot Hartberg imata po osem točk, z zmago pa bi Dob le še prehitel Hartberg in osvojil za obstoj v najvišji odbojarski ligi potrebno osmo mesto.

Kapetan Martin Micheu je pred odločilno tekmo vsekakor optimist. Po tekmi proti Sokolu je menil, da je forma moštva v vzponu in da se bo borilo za vsako točko. Tudi trener Ivartnik upa na zmago, čeprav meni, da je IAC Tirol močnejši od Sokola.

Naslednja tekma: SK Dob – IAC Tirol (sobota, 13. 2. ob 19.00 v športni dvorani v Pliberku)

So Dobljeni že na tleh?

KOLESARJENJE

Smola Wrolicha v Maleziji

Peter »Paco« Wrolich in njegovi kolegi so na malezijski dirki spoznali zares slabe organizatorje, saj so ti hudo zanemarili svoje dolžnosti. Na četrty etapi (103 kilometre) je vodilna skupina dneva z 31 kolesarji zgrešila pravo pot zaradi manjkajoče označbe proge in tako zapravila možnost za dobro uvrstitev. V tej skupini sta bila tudi Peter Wrolich in njegov

avstrijski kolega Rene Haselbacher. Po protestu so sicer vsi kolesarji iz te vodilne skupine dobili čas Davida McKenzie, ki je zmagal etapo, toda vseeno je pri tekmovalcih prevladovala jeza.

»Takšne organizacije še nisem videl. Najbolj mi je žal za možnost končnega sprinta, za katerega sem si izračunal marsikaj,« je dejal Peter Wrolich.

Avstrijsko ali pa vendar svetovno prvenstvo?

Marsikdo bi se v zadnjem času lahko vprašal, zakaj Avstrijci organizirajo državno prvenstvo v daljnem Vailu v ZDA, ne pa na domačih progah. Njihova vrsta uspehov postaja bolj in bolj začudljiva, saj ima človek včasih že res občutek, da je svetovni pokal v smučanju oz. svetovno prvenstvo le avstrijsko prvenstvo z mednarodno udeležbo.

Po tekmah, v katerih so Avstrijci in Avstrijke slavili zgodovinske uspehe, kot je to bila zmaga na Patscherkoflu (9 Avstrijcev na prvih devetih mestih) ali pa trojna zmaga v Kitzbühlu, so smučarji drugih držav deloma že kazali znake resignacije. Tako Švicarji (po iznajdbi nove šale – »A je to počasni posnetek? – Ne, najhitrejši Švicar!«) delajo statistike svetovnega prvenstva brez Avstrijcev, v katerih so ugotovili, da so oni pravzaprav najboljši (seveda v primeru, da Avstrijcev ne bi bilo). Nemške smučarke se jezijo zaradi materiala in to večkrat imenujejo za vzrok poraza. Tudi Slovenci

v hitrih disciplinah niso imeli preveč opravka z zmago.

Kaj je torej vzrok za prevladovanje avstrijskih smučarjev? Dokončnega odgovora na to vprašanje nihče ne bo našel tako hitro, ker je vrsta vzrokov dolga. Najprej, avstrijsko moštvo ima izredno močno interno konkurenco, saj so kolegi na treningih tudi največji konkurenti na tekmah. Nihče nima fiksnega mesta v moštvi, tako da si ne more privoščiti niti sekunde počitka. Na drugi strani igra pomembno vlogo seveda tudi dober material in včasih tudi malo sreče pri izbiri pravih smuč. O profesionalnih okvirnih pogojih tako na pripravi kakor tudi na tekmah smučarji nekaterih drugih držav lahko le sanjajo. Seveda sreče nihče ne more kupiti, toda če so vse okoliščine ustrezne, je največkrat udeležena tudi sreča.

Vsekakor, vsaka serija se kdaj konča in tako bo tudi v smučanju. Pred leti so pri moških prevladovali Švicarji, v zadnjih letih pri ženskah Nemke, in sedaj so pač na vrsti Avstrijci in Avstrijke. In tudi če se zdi, da konkurenca spi – budilka se bo prej ali slej oglasila!

T. G.

ŠAHOVSKI OREH 50

Kovač – inž. Bergen/Bilčovs 1998

Beli je bil v časovni stiski in je z zadnjo potezo 1.Sc3 napadel črnega kmeta na polju b5 in nasprotniku ponudil premirje – remi. Vendar pa je črni miroljubno ponudbo zavrnil in ocenil, da ima dobro obrambo za

napadenega kmeta in prednost v lovskem paru. Beli je po odgovoru črnega 1...Tb7 prešel v dobljen položaj. Poiščite pot do zmage belega!

Rešitev št. 49

Beli ne želi s trdnjavo zasesti sedmo vrsto in napredovati z d kmetom, temveč pripravlja črnemu lepo matno sliko! 1.Tg3! Ta7 – edina obramba črnega lovca. 2.Sh6+! Kh8 3.Tf8+! Žrtev trdnjave, po kateri je črni kralj matiran 3...Lf8: 4.Tg8 mat! ost v lovskem paru. Beli je po odgovoru črnega 1...Tb7 prešel v dobljen položaj. Poiščite pot do zmage belega!

